

Predikan från Umeå

Julotta på juldagen den 25 december 2022. Söndagens tema var Jesu födelse.
Predikan hölls i Umeå stads kyrka av Mattias Hjalmarsson.

Vi står där förväntansfulla.

”Vill du hålla henne?”

Vi fylls av vördnad och ömhet när det lilla barnet läggs i våra armar. Det följs av ögon som bär kärlekens ljusa, varma blick och vaknätternas märken, tilliten och tacksamheten.

”Håll honom du! Jag sätter mig här en stund och vilar. ”

En vuxen kropp som formats kring det sköra livet sträcks ut.

Axlar som sänks. Hon kan åter kan röra sig utifrån sig själv.

Det lilla livet i vår famn. Värmen. De små, litet ryckiga rörelserna. Småbarnsljuden. Och så dom mjukt formade dragen i det lilla ansiktet.

Värmen i oss. Den lilla kroppens tyngd som är så mycket mer än bara de kilon det väger. Ett liv, som vi håller.

Vi som hållit en annan människas barn har varit med om det.

Skörheten och kraften, litenheten och vikten.

Förtroendet och ansvaret.

Det är så vardagligt och stort att det kanske bara drabbar oss ibland.

Det lilla barnet når in till vår kärlek, till något ursprungligt gott i oss. Och vi möter barnets blick med vår varmaste närvaro.

Alla barn får bära förväntningar redan innan de fötts. På det lilla Jesusbarnets axlar vilar redan århundraden av förhoppningar, bilder och längtan: Allvis härskare, Gudomlig hjälte, Ewig fader, Fridsfurste... Att följa i pappas fotspår, men ändå. Hallå!

Det lilla barnet som föds är som vilket annat barn som helst till sina behov och uttryck. Om än identiteten är den fullkomliga enheten med Gud själv, så är det ett vanligt barn, en vanlig människa, i den utsträckning det finns några vanliga människor, men ni förstår.

Det är också grunden i mysteriet att Gud föds som människa: Inkarnationen.

Storheten blir sårbar.

Allhärskaren beroende och utlämnad

Allt i en för oss avlägsen by för några tusen år sedan.

Idag och alltid, överallt.

Jag är tacksam för den årliga påminnelsen om ljusets och sanningens födelse in i vår värld.

Vissa år känns mörkret särskilt kompakt och tungt.

Gud är inte bortom. Gud är här, där vi är. Och Gud visar sig själv i barnet.

Herdarnas nyfikenhet och förvåning förutan, hade kanske budskapet om barnets födelse sjävdött. Dom stannar inte i minnet av prakten, skönheten och glansen i upplevelsen med änglarna. Dom går genom mörkret. Kanske kändes det dumt som när vi själva hört något som bara verkar alltför konstigt men ändå måste undersöka.

Vad hade dom förväntat sig? Det var ju ändå änglar som kommit med budskapet!

Barnet dom möter är inget märkvärdigt barn. Ingen gloria. Det sträcker inte ut sin armar med ett leende mot herdarna. Eller, det är ett barn lika märkvärdigt, förunderligt och vardagligt som alla barn som föds. Det är inte en tillfällighet att det är enkla vardagsmänniskor som kommer först. De rika stjärntydarna öster ifrån tar betydligt längre tid på sig. För oss rika tycks vägen alltid längre till det gudomliga än för de fattiga. Wilfrid Stinissen, Katolsk karemliterbroder, kallar de små och fattiga för Guds grannar. Man har inte så mycket barlast som hindrar i form av rikedomar, grundlig skolning eller anseende.

”Sannerligen, den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in”, säger Jesus i en text som vi läser vid alla barndop i vår kyrka. Lås oss vara tillräckligt mycket barn för att kunna leva Guds kärleksfulla mysterium också i våra liv, som Guds egna händer och fötter, öron, ögon och mun, som kropp och själ.

Barnet väcker vår medmännisklighet. Därför avskyr vi och äcklas över människor som gör barn illa. Barnet väcker vår kärlek och nyfikenhet.

Samtidigt som vi ger barnet trygghet och kärlek, så växer också kärleken i oss och vi blir mera lika det gudomliga barn vi också bär. Vi blir mer mänskliga, i ordets bästa betydelse.

Teologiskt föds Kristus trefalt

- som Guds ord, Logos, i skapelsens evighet som vi kan läsa om i vishetslitteraturen och i t ex inledningen till Johannesevangeliet
- som det lilla barnet Jesus vars födelse vi firar idag
- som Kristus i vårt hjärta och i våra liv, och i kyrkans liv.

Bibelns berättelser vittnar om en Gud som inte behåller något av sig själv för sig själv. Det är Guds väsen att gå ut ur sig själv; att ge sig själv. Det är bilder av äkta kärlek. Ditt och mitt innersta väsen är detsamma som Guds; självgivande kärlek.

Jag värjer mig för maktens bilder, styrkans, dominansens mönster eftersom dom varit och är så destruktiva genom historien. I dagens Psaltarpsalm kan vi läsa i ett mjukare språk:

”Låt honom få leva så länge solen finns och månen lyser,
släkte efter släkte.

Han skall komma som regn över grödan,
ett stilla regn som vattnar jorden.”

(Ps 72)

Det skedde inte i Betlehem

Det skedde inte i Betlehem
då Quirinius var ståthållare i Syrien
det var i ett litet blåmålat,
ganska alldagligt rum
en säng, ett bord och en vit stol
det var inga horder eller änglar
men en tunn ljusstråle
trängde genom huden och revbenen
och in i hjärtat
- plötsligt visste jag allt det
jag tidigare bara hade försökt att förstå
och barnet sa:
så här är jag född
gång på gång
årtusende efter årtusende
jag är allt i alla
Ordet Sanningen Vägen och Livet
den som tar emot mig
här och nu
har blivit en del av evigheten
(Finn Bjørseth)

Det är utmanande att hålla samman julnattens vackra evangelium med den dagliga inkarnation som uttrycks i vår kamp i Kristus efterföljd för det han stod upp för: Rättvisa, frihet, kärlek, upprättelse och fred. Kampen för människan och vår planet. Kampen som också är kampen att vara mänsklig, som han var.

Bön

Jesus Kristus, välsignade barn-
Du tar en stor risk när Du utlämnar Dig åt oss,
som ett hjälplöst barn i en krubba.

En gång lät Du en ung flicka ta emot Dig själv
Idag får vi på nytt förtroendet att ta emot Dig i våra liv.
Välsignade barn, låt alla hinder falla!
Befria oss från alla tvivel på att du givit oss uppdraget
att bära Dig med oss varje dag.

Jesus Kristus, välsignade barn-
Låt glädjen få makten i oss.
Låt den bli en källa i oss som aldrig tar slut.
Låt den hjälpa oss att gå rakt igenom

smärta och svårigheter i tro och tillit.
Du bor i oss som den skönaste av bilder
Du är glädjen, kärleken och hoppet i oss.
Välsignade barn-
låt oss vara glada som barn för att Du blivit människa.
Amen.

Psalmer: 119, 121, 113, 122